

عنوان مقاله:

تحلیل روند بلندمدت تبخیر تعرق پتانسیل در حوضه جنوبی رود ارس

محل انتشار:

مجله جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دوره 23، شماره 3 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مرضیه اسمعیل پور - دانشجوی دکتری اقلیم شناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

یعقوب دینیپژوه - استادیار اقلیم شناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

تبخیر- تعرق پتانسیل (I) یکی از مهمترین اجزا چرخه هیدرولوژیکی برای برنامه ریزی سیستمهای آبیاری، آماده سازی دادههای ورودی برای مدل های هیدرولوژیکی بیلان آب و ارزیابی اثرات هیدرولوژیکی تغییر اقلیم است. در این مطالعه مقادیر با استفاده از روش بلانی- کریدل برای 6 ایستگاه واقع در بخش جنوبی حوضه رود ارس در دوره آماری ۱۹۸۶-۲۰۰۸ محاسبه شد. افزون بر این، روند تغییرات و برخی از مهمترین متغیرهای هواشناسی موثر بر آن در دو مقیاس فصلی و سالانه تجزیه و تحلیل شد. برای این کار از آزمون ناپارامتری مان کندال پس از حذف اثر خودهمبستگی دادهها استفاده شد. برای محاسبه شیب خط روند از روش تخمین گر Sen استفاده شد. نتایج نشان داد که روند در ایستگاهها و مقیاسهای زمانی مختلف متفاوت است. در بین ایستگاههای مورد مطالعه خوی شدیدترین روند افزایشی معنی دار ($P < 0.05$) را در مقیاس سالانه برای تجربه کرده بود. در این ایستگاه روند تغییرات حداقل رطوبت نسبی کاهشی و شدیدتر از سایر ایستگاهها بود. در این ایستگاه پارامترهای مربوط به درجه حرارت هوا و سرعت باد روند افزایشی نشان دادند. شیب خط روند در این ایستگاه معادل ۲۵ میلیمتر در سال به دست آمد. روند در ایستگاههای ماکو و اهر نیز در مقیاس سالانه افزایشی (ولی غیرمعنی دار) بود. در این ایستگاه روند نزولی رطوبت نسبی هوا تجربه شده است. روند سالانه سایر ایستگاهها کاهشی (ولی غیر معنی دار) بود. در مقیاس فصلی ترکیبی از روندهای مثبت و منفی در ایستگاههای مورد بررسی مشاهده شده است. روند ایستگاه خوی در همه فصول سال مثبت (و در پاییز معنی دار در سطح ۵٪) و در ایستگاه پارس آباد منفی (ولی غیر معنی دار) بوده است. در بین پارامترهای مورد بررسی، تعداد ساعات آفتابی در تمام ایستگاهها و در دو مقیاس فصلی و سالانه دارای روند افزایشی است. حداقل، حداکثر و میانگین درجه حرارت هوا در مقیاس سالانه در همه ایستگاهها روند صعودی دارد. بارش فصل پاییز در همه ایستگاهها روند نزولی دارد. روند سرعت باد در همه ایستگاهها (بجز جلفا و پارس آباد) در مقیاس سالانه صعودی است.

کلمات کلیدی:

تبخیر- تعرق پتانسیل، بلانی- کریدل، روند، مان- کندال، حوضه جنوبی رود ارس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1199458>

